

ชื่อเรื่อง การค้นคว้าแบบอิสระ ความชุกและพฤติกรรมการป้องกัน โรคหนองพยาธิ

ในทางเดินอาหารของนักเรียนศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

ชาวไทยภูเขา

“แม่ฟ้าหลวง” อำเภอค้อยเต่า

จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นายนิรันดร บุญเกิด

ปริญญา สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงพร พิษผล

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเพื่อหาความชุก และความสัมพันธ์ระหว่างความชุกกับ พฤติกรรมการป้องกัน โรคหนองพยาธิในทางเดินอาหาร ของนักเรียนศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทย ภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ในอำเภอค้อยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 205 คน โดยเก็บการตรวจอุจจาระ โดยวิธี Kato's thick smear technique และเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับพฤติกรรม การ ป้องกัน โรคหนองพยาธิในทางเดินอาหารจากผู้ปกครองนักเรียน โดยเก็บข้อมูลระหว่างเดือน พฤษภาคม 2553 – เดือนกรกฎาคม 2553 และการทำแบบสัมภาษณ์ข้อมูลพฤติกรรมป้องกัน โรค และข้อมูลที่ทำเป็นด้วยการสอบถามจากผู้ปกครองของนักเรียน

นักเรียนที่ติด โรคพยาธิในทางเดินอาหารคิดเป็นร้อยละ 59.5 พบอัตราความชุกของโรค พยาธิไส้เดือน พยาธิปากขอ พยาธิใบไม้ตับ พยาธิตัวตืด และพยาธิเข็มหมุด คิดเป็นร้อยละ 48.3 8.8 3.9 1.5 และ 1.0 ตามลำดับ ส่วนพฤติกรรมป้องกัน โรคหนองพยาธิที่มีความสัมพันธ์กับความ ชุกของโรคพยาธิปากขออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ได้แก่ พฤติกรรม การใช้ส้วม พฤติกรรมการใช้รองเท้าเมื่อเดินบนพื้นดิน และพฤติกรรมการใช้รองเท้าเมื่อถ่ายอุจจาระ พฤติกรรมป้องกัน โรคหนองพยาธิที่มีความสัมพันธ์กับความชุกของโรคพยาธิไส้เดือนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ได้แก่ พฤติกรรมล้างมือก่อนรับประทานอาหาร พฤติกรรมใช้ ช้อนในการรับประทานอาหาร และพฤติกรรมล้างมือหลังการถ่ายอุจจาระ พฤติกรรม

ป้องกันโรคหนองพยาธิที่มีความสัมพันธ์กับความชุกของโรคพยาธิเข็มหมุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ได้แก่ พฤติกรรมการใช้ช้อนขณะรับประทานอาหาร พฤติกรรมการป้องกันโรคหนองพยาธิที่มีความสัมพันธ์กับความชุกของโรคพยาธิใบไม้ตับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ได้แก่ พฤติกรรมการรับประทานปลาดิบหรือปรุงไม่สุกเพียงพอ แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการป้องกันโรคหนองพยาธิกับความชุกของโรคพยาธิตัวตืด

การควบคุมโรคหนองพยาธิในนักเรียนศูนย์การเรียนรู้ชุมชนชาวไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” ต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานทางด้านสาธารณสุข ร่วมกับหน่วยงานทางการศึกษนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ การให้สุศึกษา และการประชาสัมพันธ์เรื่องพฤติกรรมการป้องกันโรคหนองพยาธิ การให้การรักษาที่เหมาะสม รวมทั้งการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมให้ถูกหลักสุขาภิบาล

Independent Study Title	The Prevalence and Prevention Behavior of Intestinal Helminthiasis in Students of “Mae Fah Luang” Hill Tribe Thai Community Education Center, Doi Tao District, Chiang Mai
Author	Mr. Nirandon Boonkerd
Degree	Master of Public Health
Independent Study Advisor	Asst. Prof. Dr. Duangporn Pichpol

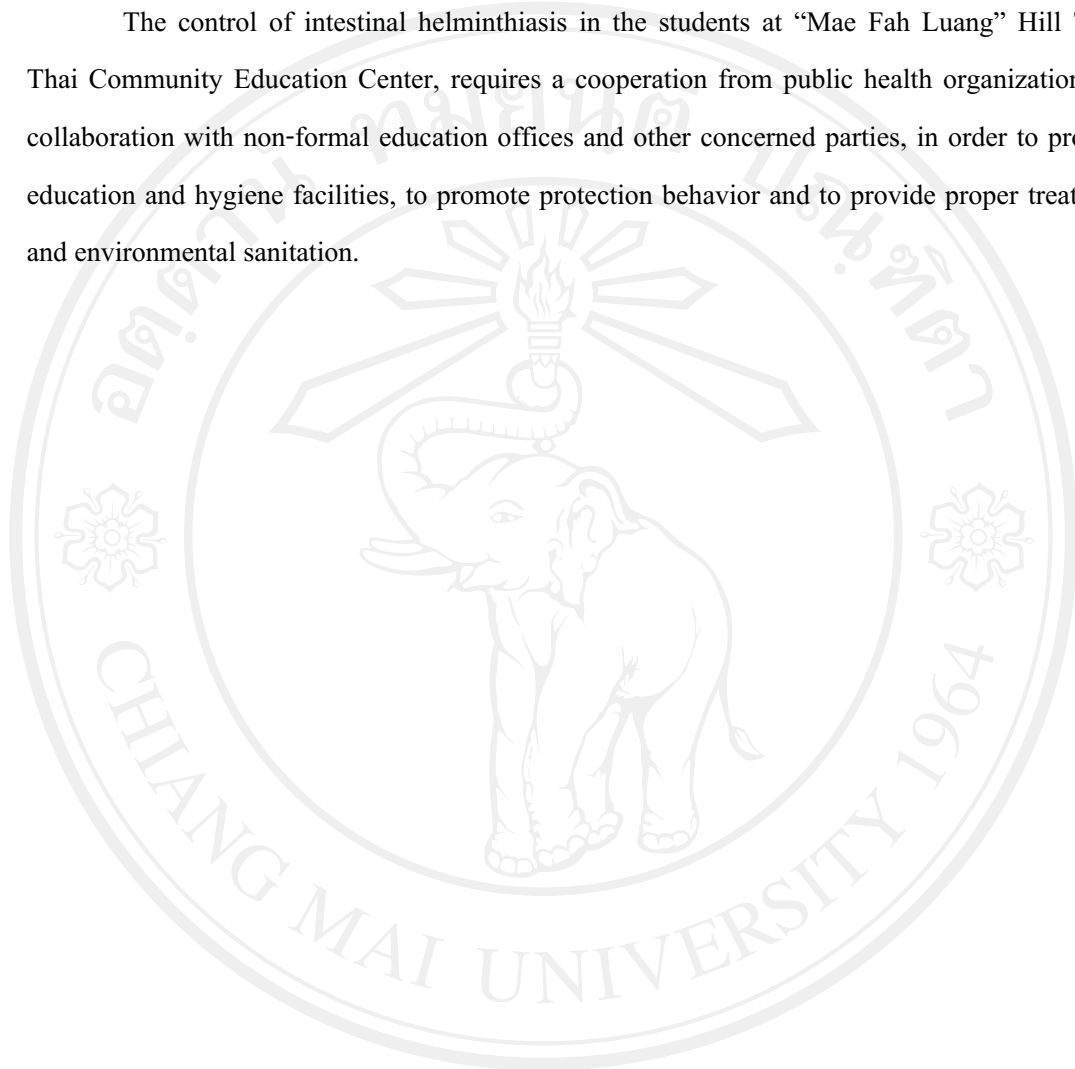
ABSTRACT

This study aims to examine the prevalence of intestinal helminthiasis, and the relationship between the prevalence of intestinal helminthiasis and the protection behaviors. Since may 2010 to July 2010, the stool sample of 205 students of “Mae Fah Luang” Hill Tribe Thai Community Education Center, Doi Tao District, Chiang Mai were collected and examined by Kato's thick-smear technique. With concerning protection behavior, student's parents were interviewed and collected the necessary data.

The students were infected by intestinal helminthiasis (59.5%). The prevalence rates of ascariasis, ancylostomiasis, fasciolosis, taeniasis and enterobiasis were 48.3, 8.8, 3.9, 1.5 and 1.0, respectively. The protection behavior of intestinal helminthiasis related the prevalence of acyclostomiasis, including toilet usage, the wearing of shoes ($p < 0.05$). The protection behaviors including the hands's washing before meals, the usage of utensils during meals and hands's washing after defecation revealed relationship with the prevalence of ascariasis ($p < 0.05$). The protection behaviors had a relationship with the prevalence of enterobiasis, with a significance level of $p < 0.05$, is the usage of utensils during meals. The protection behavior that had a relationship with the prevalence of fasciolosis, with a significance level of $p < 0.05$, was the eating

of raw or uncooked fish. However, the relationship between protection behaviors did not relate to taeniasis.

The control of intestinal helminthiasis in the students at “Mae Fah Luang” Hill Tribe Thai Community Education Center, requires a cooperation from public health organizations, in collaboration with non-formal education offices and other concerned parties, in order to provide education and hygiene facilities, to promote protection behavior and to provide proper treatment and environmental sanitation.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved